

N.Z. L.B. Informacinis Biuletėnis Nr.10.
Red.- Vl.Butkienė, Clifden, Tuatapere R.D. 1952 m. vasario mėn. 16 d.

Vasario Šešioliktaja, Minint

Jau dvylikti metai, kai skaudžia širdimi minime Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą. Mes švenčiame 34-tąją, laisvės atgavimo sukaktį, o tuo tarpu Lietuvoje svetima ranka ne tik laisvę išplėšė tautai, bet ir kiekvienam jos individui iki šiol negirdėtą priespaudą uždėjo. Mes, tos priespaudos išvenge, išsibarstėme po visą žemės paviršių.

Ilga ir sunki buvo ano meto lietuvių kova už laisvę. Ji ne tik pasisventimo, darbo, bet ir kraujo aukų pareikalavo. Tas aukas tinkamai įvertinome: per tokį trumpą, nepriklausomo gyvenimo metą įrodėme pasauliui, kad mokame laisveje gyventi ir esame jos verti. Tą sunkiai atgautą laisvę branginome ir už tat nuo pat pirmo svetimojo kareivio žingsnio Lietuvoje vėl užvirė rezistencinė kova už laisvę. Priešas keitė priešą, o toji kova nenutrūkstamai tęsiasi jau dvylika metų. To mes neturime užmiršti. Žinoma, nei Tu, nei aš, mielas Tautietė, šiandien negalime tiesiogiai prie Lietuvos laisvinimo darbo prisidėti. Tačiau galime ir turime susirinkę šventės sukaktį tinkamai paminėti, išaiškinti priaugančiam jaunimui josios reikšmę, pakelti morale ir tautinį solidarumą ir nuolatinėmis aukomis remti Lietuvos laisvinimo darbą.

Tikėkime, kad Aukščiausias suteiks jėgų kovojantiems už laisvę, tiesa įveiks smurtą, ir lietuvių tauta atgaus išplėstą laisvę.

N.Z. L.B. Krašto Valdyba.

Vasario Šešioliktoji ir Dr. Jonas Basanavičius

Rašo Vl. Butkienė

"Kaip aušrai auštant nyksta nakties tamsybė,
o kad taip prašvistų ir Lietuvos dvasia"
(Dr. J. Basanavičius "Aušra" 1883 m.)

Šių metų Vasario 16 minint, noris grįžti į praeitį, ypač į 1927 metus. Atsimenu, tada buvau dar pradinėje mokykloje. Mūsų trispalvės, šalto vasario blaškomos, smagiai plakėsi į miestelio stogus. Linksmi susirinkome į mokyklos salę, devintų Lietuvos Nepriklausomybės metų paminėti. Kita rytą nustebau, kai einant į mokyklą vėl mačiau iškeltas

vėliavas. Tik jos buvo perrištos juodu kaspinu ir liūdnei plasnojo, lyg supančiotos. Vėl susirinkome i mokyklos sale ir vėl minejome Vasario 16. Tik šiandien visi susikaupę ir tylūs. Tai buvo mūsų tautos patriarcho Dr. J. Basanavičiaus mirties minėjimo diena. Atmenų mokytojų tada pasakytus žodžius apie tą vieną iš mūsų tautos didingų asmenybių. Tie žodžiai buvo: visą gyvenimą dirbęs Lietuvai, kovojęs dėl jos laisvės, Dr. J. Basanavičius ir mirė tos laisvės atgavimo diena. Buvau 10 metų, bet mokytojų žodžiai apie Dr. J. B. ir juodu kaspinu perrištos vėliavos paliko manyje neisdildomą įspūdį.

Šiandien tai, Vasario 16 ir Dr. J. Basanavičiaus 25 metų mirties sukakti, minint ir noris pora žodžiu prisiminti tą žymųjį mūsų tautos patriarchą.

Lietuvos Nepriklausomybė neatėjo su viena diena, t. y. su jos Vasario 16 Dienos Akto pasirasymu ir paskelbimu, dėl to ji ir siejama su pirmuoju lietuvišku laikraščiu "Aušra" ir jos steigėju Dr. J. Basanavičium ir netgi su dar ankstyvesniais laikais.

Dr. J. Basanavičius gimė 1851 m., kilimo vilkaviškietis. Marijampolės gimnaziją baigęs, studijavo Maskvoje ir ten gavo gydytojo diplomą. Tuo metu baigusiam aukštąjį mokslą buvo neįmanoma gauti profesinį darbą Lietuvoje. Dr. J. B. apsigyveno Bulgarijoje. 1905 metais jis grįžta i Lietuvą ir dalyvauja Vilniaus Didžiajame Seime. Drauge su kun. J. Ambrozevičium, Davoina Silvestravičium, D. Malinauksu parašo rusų valdžiai memorandumą reikalaujantį Lietuvai politinės ir kultūrinės laisvės, gražinti teisę lietuvių kalbai bažnyčiose, įkuria Lietuvių Mokslo Draugija, kurios tikslas buvo surinkti ir saugoti kultūrinės lietuvių tautos vertybes. Vyksta i JAV rinkti aukų Lietuvių Tautos Namams. 1918 m. pasireiškia kaip vienas aktyviausių Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo dalyvių ir drauge su kitais pasirašo Vasario 16-tos Dienos Akta.

Dr. J. Basanavičius buvo gabus visuomenininkas, publicistas, tautosakos rinkėjas bei tyrėjas. Matydamas gyvą reikalą išlaikyti lietuvišką dvasią, jis imasi organizuoti lietuvišką laikraštį. Žinome gerai caro priespaudą su trėmimais i Sibira, suėmimais, nuolatinėm kratom beėskant knygu, draudimu lietuvių kalbos, žinome Vargo Mokykla prie ratelio ir

-3-

daugybę knygnešių, kurių ne vienas supuvo Rusijos kalėjimuose. Tokiose sąlygose reikėjo tikrai didelio pasisventimo, energijos ir išteklių pradėti leisti lietuvišką laikraštį. Dėl to jo pirmas numeris pasirodė 1883 metais net taip toli nuo Lietuvos- Bulgarijoje, kur tuomet gyveno Dr. Jonas Basanavičius. "Ausros" tikslas buvo palaikyti stiprią lietuviškumo dvasią lietuviuose, kovoti už Lietuvos teises, ugdyti tautinį jausmą siejant jį su garbinga Lietuvos senove ir praeitimi, išlaikyti tinkamą aukštumą lietuvių kalbą, siekti tautos vienybės ir taikingumo, palaikyti idealizmą ir viltį į šviesesnę tautos ateitį, rūpintis aktualiais tuometinio gyvenimo klausimais.

Kokią reikšmę ir išpūdį padarė lietuviams pirmas lietuviškas laikraštis, galime spresti iš Dr. V. Kudirkos, tuo metu lankiusio Varšuvos universitetą ir pakliuvusio stiprion lenku įtakon, atsivertimo. Paskaitęs pirmą "Ausros" numerį jis rašo verkęs, kaip vaikas, iš gėdos, kad buvo susizavėjęs svetimais dievais ir gėdinesis lietuvių vardo. Ir tokių buvo simtai, ne jis vienas.

Tik trumpais žodžiais paminėjau čia tą didįjį mūsų tautos patriarchą sąryšyje su Vasario 16 ir jo 25 metų mirties sukaktim. Tokie pat "Ausros" laikai pasikartojo ir vėl. Vėl vyksta mūsų tautos naikinimas, netgi dar žiauresnis, negu carų laikais. Vėl miršta mūsų broliai Sibire ir badauja savo tėvynėje. Vėl tūkstančiai jų paimti "rekrutais" į bolševikų armijas arba laimingieji tebesislapsto Lietuvos miškuose, jei juos laimingais galime vadinti.. Vėl mūsų laikraščiai rašo apie laisvę ir viltį, kad aušra nusvis Lietuvos padangėje.

Dr. Jono Basanavičiaus kelti idealai šiandien atrodo lygiai taip brangūs, kaip kadaise skaitantiems "Ausros" lapus.

Vasario 16-tosios proga ir noris prisiminti, kad "Ausros" kelti idealai mums yra lygiai taikintini, kaip ir prieš virš 50 metų. Neuzmiršdami Lietuvos praeities, palaikydami lietuvių kalbą, rūpindamiesi nenuplaukti svetimų upių vandeniui gal ir patogesnėmis svetimo krašto valtimis, remdami Lietuvos vadavimo darbą, mes, nelyginant tie aušrininkai, galime būti tikri, kad Dr. J. Basanavičiaus ir kitų mūsų tautos veikėjų iškovota aušra vėl prasvis Lietuvai, mūsų tėvynei.

Pavergtoje Lietuvoje (ELTA)

Paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos, Vilniuje ir kitur pageidaujama, kad tiek pasaulinėj spaudoj, tiek per radijus būtų nuolat ir sistemingai informuojama apie Lietuvos reikalus. Vakaruose turi būti žinomas ir kasdien skelbiamas kiekvienas okupantų darbas Lietuvoje. Lietuviai tevyneje, nepaisant įvairių kliūčių: priespaudos, stokos žinių iš Vakarų, laiškų iš užsienio cenzūros etc, vis dėlto plačiai žino apie gyvenimą Vakaruose, Veiksnių veiklą, lietuvius JAV ir kitur. Lietuvoj taip pat žinoma, kad birželio-liepos mėn. vėliau tiek Vakarų spauda plačiai rašė, tiek buvo per radijus skelbiama apie Vilniaus įvykius fabrikuose ir rugsėjo 8 d. Per radijus kalusoma, ką skelbia "A.B.", Vatikano radijas ir ką rašo spauda. MVD per tardymus jau dažnai klausinėja žmones, ar klauso "A.B." ir Vatikano siustuvų.

- Siemet Sovietai ir Lietuvoje projektuoja "susaukti kongresą, kuris nutartų ikurti ir Lietuvoje nuo Vatikano nepriklausomą, kat. bažnyčią."

) -Tarp spalio 20 d. ir lapkričio 10 d. Siauliuose vietos kompart. raikomo iniciatyva mieste ir gretimuose kol. ūkiuose buvo platinami šūkiiai "Taika už mūsų karą", padėti po Stalino paveikslu. Takių proklamacijų buvo išdalyti keli tūkstančiai. Tačiau spalio 25 d. ir vėliau anksti rytais pasirodė išdažytų antikomunistinių šūkių. Kai milicija juos panaikino, vietoj jų iškildavo nauji, ypač didelės raidės SS, turinčios reikšti "Stalinas Smaugikas". Tuo pavyzdžiu užsikrėtė ir kiti okup. Lietuvos miestai.

- Pasiųsti į Gruziją lietuviai kom. kolūkininkai gavo "pabuvoti didžiojo vado J.V.Stalino krašte", buvo supažindinti su geresniais kol. ūkiais ir sovchoz.ais, o grįždami Maskvoj buvo pravesti pro Lenino, mauzoliejų etc. Visur betgi matė tik propogandą, propogandą ir propogandą.

-Ka pasakoja karo belaisviai apie lietuvius Sibire

Buv.karo belaisvis vokiečių P.B. suteikė ELTAi žinių apie lietuvių tremtinių gyvenimą Rusijos gilumoje ir Sibire.1947 m.jis buvo gabenamas į perauklėjimo stovyklą iš Smolensko. Ten pat į minimąją stovyklą buvo sudarytas ir transportas, kuriame jis susipažino su pirmaisiais lietuviiais: 200 vyrų ir moterų, gabenamų iš Vilniaus kalėjimo. Kelionės metu jis susipažino su vienu Lietuvos universiteto prof., kuris kartu su

žmona buvo už akių nutaistas 25 m. kalėjimo- esa "už pavojinga, agitacija" Mat, jis susirašinėjo su savo broliu JAV, buvo įtartas ir už tai nubaustas. Beto, jam dar teko kalbėtis su vienu ūkininku, kuris mokėjęs vokiškai. Pastarasis buvo suimtas dėl to, kad sūbus, vokiečiams užimant Lietuvą 1941 m., buvo iškustas partizanu. Kiek laiko jiems reikės kaletti, jie nežinojo, nes tik suėmė ir be jokio teismo išgabeno.

Kai transportas pasiekė Kazanę, tremiamieji buvo išlaipinti, sūskirstyti grupėmis, ir vėliau išgabenti įvairiomis kryptimis. Skirstymas truko keletą dienų, ir tremtiniai turėjo laukti celėse. Pasakotojas buvo uždarytas į vieną celę su šešiais jaunais vyrukais liejuviais, 17-20 m. amžiaus iš Vilniaus krašto. Jie buvo atgabenti prieš tai atėjusiu transportu. Visi buvo sugauti miske rusų milicijos, kur pasislėpė, nenorėdami stoti į rusų kariuomenę. Už tai jie buvo nubausti nuo 10-15 m. sunk. darbų kal. Po kelių dienų Kazanėje buvo sudarytas naujas transportas, išsiųstas į Karagandą. Su juo ir pasakotojas. Į Karagandą atsiūnčia daug transportų iš visų pusių. Karagandos pramerčiamųjų darbų stovykla yra labai didelė, tai- istisas kraštas. Ji vadinama perauklėjimo kolonija. Iš ten pabėgti neįmanoma, nes ją supa negyvenamos žemės juosta, visą laiką saugoma sovietų kariuomenės, o virsum nuolat siuva žvalgybiniai lėktuvai, į tą neapgyvendintą plotą eiti griežčiausiai uždrausta: jeigu tik sargybiniai ką pastebi, tuojau atidengia ugnį. Tos stovyklos vyr. valdžia yra sukoncentruota Dolinkos mieste. Be to, dar yra 4 paskirstymo punktai: Karabas, Sarik, Kiezetau, Koscukabari. Kiekvienas paskirstymo punktas sudarytas iš daugelio darbo taškų. Toki darbo tašką vėl savo ruožtu sudaro keliosdesimt barakų ir jis turi apie du simtu žmonių. Į tuos paskirstymo punktus nukreipiami visi transportai, iš kur ir paskirsto į darbo taškus. Tam taškui, kuriame teko gyventi pasakotojui, buvo skirta auginti avis. Kiti taškai augina kitus gyvulius. Taškų virš. paprastai būna rusas, taip pat ir jo padėjėjai. Prižiūrėtojai ir sargyba skitiami iš tų pačių tremtinių, bet tik iš kriminalistų. Daugelis iš jų yra ginkluoti. Jie kitus imtinius varo į darbus, saugoja, kad nepabėgtų ir vakare parvaro į barakus. Jie ten turi visiška valia, ką jie padaro, tai yra šventa. Veik visi jie yra labai žiaurus. Esti atsiti

-6-

kimu, kad prižiūrėtojai ne viena visai užmuša ir per rytinį patikrinimą praneša savo viršininkui, kad tiek ir tiek nusikaltėlių "likviduoti"-atseit, tiek "gabalu mėsos", kitaip tų lavonų ir nevadina. Viršininkas atsako "Viskas tvarkoje"-ir dalykas baigtas, Per visą buvimo laiką nepasitaikė nė karto, kad viršininkas smulkiau pasiteirautų apie nuzudytąjį.

Barakai yra mediniai ir tušti. Baldu-jokių. Lova, at, kitaip sakant, guoli, kiekvienas pasitaiso sau, kaip kas išmano. Vieni prisineša molio ir pasitaiso aukščiau žemes, ant viršaus pridėdami šieno, kiti ir tokių nepasidaro. Antklodžių, kurių kiekvienas tremtinis gauna po dvi, nėra niekas amžiais ploves, jos visos dvokia jau iš tolo. Jas išplauti visai neįmanoma, nes nėra laiko, be to, niekas negauna jokių priemonių svarai palaikyti. Antra vertus, žmonės yfa tiek nusilpę, pasidarę abejingi, jog šitie reikalai jiems visai nerūpi. Svarbiausia- gauti ką nors užvalgyti ir kuo greičiausiai atsiguoti.

M a i s t o d a v i n y s yra labai menkas. Dirbantieji į dieną gauna tris kartus po litra sriubos ir 400 gr. duonos. Sriuba- tai tik karštas vanduo su keliais kopūsto lapais ar runkeliais. Bulvių ar mėsos niekuomet neteko matyti. Ligonys ir seni, kurie jau nebegali dirbti, gauna 300 gr. duonos ir tą patį kiekį sriubos. Kadangi to maisto yra labai mažai, tai už viską turi nukentėti avys, nes jos šeriamos avizomis ir miežiais. Nors labai griežtai draudžiama avis "skriausti", bet niekas to nepaiso, nes išbadėjusiems žmonėms svarbiau išlaikyti gyvybę, negu vykdyti įsakymus. Pasakotojas gyveno viename barake su kunigu iš Lietuvos, 59 m. amžiaus. Jis turėjo tą pačią darbo prievolę, kaip ir kiti. Tačiau jo Lietuvoj neužmiršo artimieji ir pasiusdavo kartais po siuntinį, todėl jam buvo lengviau, nes nereikėjo "Skriausti" avių. Šis kunigas buvo subaustas 20 m. s.d. kalėjimo už "valstybės tvarkos ardymą". Kitaip tarus, jis per daug pasakė pamokslo metu. Kai 1950 m. bal. mėn. pasakotoja iš ten išvežė, tas kunigas ten dar liko.

Stovykloje yra ir moterų, tik jos gyvena specialiai pastatytuose barakuose, už 700 mtr. nuo vyrų. Vyrams ten nueiti griežtai uždrausta. Vis dėlto atsiranda tokių, kurie naktį ten nuvyksta. Vad. prižiūrėtojai į tai per daug nekreipia dėmesio. Moterys ypatingo alkio nekencia, nes vyrai joms nuneša paskutini savo duonos davinį, o patys "skriaudžia" avis.

Del gabalelio duonos prostitucija yra labai paplitusi, ten pinigus atstoja duona. Kadangi motery skaicius yra zymiai mažesnis, tai joms duonos pakanka. Savaiame suprantama, atsiranda ir naujagimiu. Tokios motinos gauna papildomo maisto, būtent, - viena, ketvirti litro pieno ir 100 grc duonos. Kai vaikas sulaukia vieneriu metu amziaus, tai nuo motinos atimamas ir isvezamas.

Pasakotojas teigia, kad 1947 m. spaliju menesi i Karabasa atveze viena transporta is 3000 pabaltieciu. Jie buvo visiskai nuo kitu izuoliuoti ir turejo ant krutinės po numeri. Vieni sake, kad tai yra buve partizanai, kiti- kad tarnave vokieciu kariuomenėje. Jie buvo isvezti i gelezies rudos kasyklas. Vienas lietuvis tremtinis, dirbes Karabase paskirstymo punkte, suskaiciavo, kad per devynis menesius tik per Karabasa perėjo 2000 lietuviu, o jei prie to skaiciaus dar pridésime kitus tris paskirstymo punktus, tai jis padidés ketveriopai. Kad pasakotojas butu zinojes, jog Vokietijoje jam teks susidurti su lietuviais, tai butu pasistenges apie juos surinkti daugiau ir tikslesniu ziniu.

Italo belaisvio pasakojimas. Lietuvos pasiuntinybe prie Sv.Sosto yra gavusi is vieno Italijos piliecio(p.S.R.) laiska, kuriame jis sakosi buves Sovietu belaisviu 1942-47 m. Jam teke matyti daug konsentracijos stovyklu ir buti net drausmes darbo batalijonu virsininku. Lietuviu jis sutikes stovykloj Nr.190 Vladimiro mieste, prie Maskvos, kur jie buvo atvaryti darbams motoru ir traktoriu fabrikuose. Stovyklos NKWD juos presekiojusi daugiau, negu kitus. Daugumas ju buvo senesnio amziaus žmonės, todėl buvo visiskai pasidave savo likimui. Lietuviu jis mates taip pat Kazachstano angliu kasyklose, Diosgagano stov., 800 km. nuo Kazachstano sostinės Karagandos. Vad. Alkanosios stepės zonoj jis taip pat rades nemaža lietuviu dar 47 m., kurie dirbo prie žemes kasimo. Maisto stoka ir labai griežtas lietuviu deportuotuju traktavimas nemaža nuvaré i kapus. Jo ziniomis lietuviu yra dar šiose stovyklose: Mizinofko-fabrikuose ir prie žemės kasimo, Nr 165- prie misko kirtimo, Gusstaline- prie misko kirtimo ir žemes kasimo, Nr.14- 20 km. nuo Karagandos- akmens kasyklose, prie namu statybos ir žemes kasimo darbu, Karagandoje- anglies kasyklose. Be to, ir kitose Kazachstano respublikos vietovése.

- JAV respublikonų kandidatas į prezidentus R. Taftas neseniai per paskaitą S. Karolinos un- te paskelbė, jog reikia sukurti vakarietiški rezistenciniai sąjūdį anapus geležinės uždangos, nes tai esąs vienintelis būdas laimėti šaltajam karui. Taip pat ir J. F. Dulles Detroite pareikalavo paskelbti naują politinę ofensyvą prieš Sov. Sąjungą, nukreiptą tiesiai į Sovietų pavergtas tautas.

- Gruodžio 13-18 d. d. Paryžiuje lankėsi VLIKO Pirmininkas M. Krupavičius ir Užs. Tarnybos Valdytojas, prof. J. Brazaitis. Ten turėjo pasikalbėjimą su Paryžiuje gyvenančiais lietuvišiais diplomatais, VLIKO pakviestais stebėti JTO sesijos veiklą. Tu pasikalbėjimu išdavoje VLIKO Pirmininkas ir Užs. Tarn. Valdytojas įteikė sesijos Pirmininkui adresuotą raštą genocido reikalui. Juo pareikštas solidarumas su Pabaltijo diplomatų ir pavergtųjų tautų tautinių komitetų atstovų memorandumu, įteiktu Wasingtone, ir prasoma, kad J. Tautos paskirtų komisija patikrinti genocido aktus vietoje ir referuoti sesijai, kad Sov. Sąjungos vykdomas Lietuvoje genocidas būtų pasmerktas ir kad būtų imtasi priemonių gražinti Lietuvai nepriklausomybę ir atstatyti demokratiją pagal pačios tautos valią.

- Gruodžio 20 d. JTO gen. sekr. pav. p. Benjamin Cohen priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplom. atstovus bei Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos tautinių kom. delegatus, kurie jam įteikė visų šių kraštų bendrą memorandumą ir priedo memorandumus, liečiančius kiekvieną kraštą, deportacijų reikalui. Tai yra to paties pobūdžio demarsas, kuri Wasingtone padarė visų šitų kraštų delegatai, o Baltijos valstybių diplom. atstovai. P. B. Cohen priėmė memorandumus su dideliu dėmesiu ir simpatija. Min. S. Lozoraitis tarė visų dalyvavusių vardu priėmimo išangos žodį ir reziumavo memorandumų turinį bei išvadas. Po to kalbėjo kitų kraštų atstovai, patikslindami savo kraštų padėtį. Lietuvai atstovavo Diplomatijos Šešas S. Lozoraitis ir Lietuvos atstovas Dr. S. Bačkis.

- Gruodžio 20 d. per "A. B." iš Paryžiaus apie JTO sesijos darbus ir Lietuvos bylą pasakė kalbą Liet. atst. Prancūzijai Dr. Bačkis. Joje apžvelgė liet. deleg. veiklą, VLIKO pareiškimus genocido reikalui, pažymėjo, kad lietuvių čia daroma visa, kas galima. Kencianti ir kovojanti kraštą, kuriam toji kalba buvo skirta, jis ragino būti ištverminga, ištesėti ir nepasiduoti, nes išlaisvinimo valanda vis artėja.

N.Z.Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos Nutarimai

(Nesulaukus paskutinio K.T.posėdžio protokolo, kuris buvo numatytas atspausdinti šiame biuletenyje, dedame tik svarbesnius jo nutarimus Red.)

1950.12.29. įvyko N.Z.L.B.Krašto Tarybos posėdis, dalyvaujant visiems Tarybos nariams, išskyrus P.Čepulį ir Dunedine viešėjusiam Wellingtono lietuvių atstovui P.Ramutėnui.

Remiantis VLIKO paruoštu P.L.B. statutu, nutarta Wellingtone, Aucklande, Christchurche ir Dunedine įsteigti N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Apylinkes. Tuose miestuose ir jų apylinkėse gyvenantieji lietuviai K.Tarybos prašomi susaukti visuotinius susirinkimus ir išrinkti Apylinkės Valdybas iš 3 asmenų: pirmininko, išdininko ir sekretoriaus. Valdybas siūloma rinkti dviems metams. Dunedino Apylinkės Valdybos pareigas laikinai eis Krašto Valdyba. Be tų kečurių, numatytų apylinkių, mažesnėse lietuvių susibūrimo vietovėse siūloma išrinkti seniūnus.

Dabartinė Krašto Valdyba nutarė eiti pareigas iki bus priimtas N.Z.Lietuvių Bendruomenės Santvarkos Statutas. Statuto projektas yra paruoštas ir bus išsiuntinėtas į apylinkes susipažinti ir pareikšti nuomones. Statuto projektą paruošti buvo pavesta Dunedine gyv. Tarybos nariams: Vl.Skridulaičiui (pirm.), Br.Kuzmai, M.Gerdvilytei ir V.Procutai. Naująją N.Z.L.B.Krašto Tarybą sudarys: apylinkių pirmininkai, apylinkių seniūnai ir vienas kiekvienos apylinkės stačiu balsavimu išrinktas įgaliotinis.

Vald.sekr. ir l.e.pzd.p.M.Pakalniškiui išsikėlus, tos pareigos pavestos Vl.Skridulaičiui. Nario mokesti bei aukas prašome siusti jo adresu: 119B Stafford St.Dunedin.Vl.Skridulaičiui pavesta tvarkyti ir N.Z.L.B.Kartoteka.Visi dar neužpildę anketų, prašomi siusti jas aukščiau minėtu adresu.

Kerduodant Vald.kasa buvo nutarta padaryti jos revizija. Išrinktajai Rev.K-jai nepareiškus pageidavimo patikrinti kasą ir posėdžio metu negalint su ja susisiekti, nutarta išrinkti vienkartinę Revizijos K-ją iš Wellingtone gyv. ir tuo metu viešinių Dunedine lietuvių: pirm.P.Ramutėno, ir narių: J.Maciulaičio ir H.Zilinsko. Šioji K-ja reviziją atliko. Jos akta spausdiname šiame biuletenyje.

Tautos Fondo Valyba tikslu pagaminti pastovių lėšų telkima, LIETUVOS laisvinimo reikalams ir akivaizdžiai (markutėmis) dokumentuoti aukotojo duosnuma, pagamino "Lietuvio Pasa". Tu "Liet.Pasu" ir markučių prisiuntė ir mums. Vasario 16-tosios proga skelbiame trečiąją Tautos Fondo vaju. Kviečiame visus mielus tautiečius įsigyti "Lietuvio Pasa" ir pagal išgales paaukoti Tautos Fondan, perkant šias markutes. "L.Paso" kainą T.F.V.nustatyta sekanti: dirbt.odos viršeliais 3 šil., paprastais- 1/6. Markučių gavome sekancios vertės: po 1 šil., po 5 šil. ir po 10 šil. Tu "Liet.Pasu" ir markučių išsiunčiame į apylinkes įgaliotiniams ir kviečiame Vasario 16-tosios proga kiekvieną tautietį juos įsigyti.

Posėdyje nutarta užvesti N.Z.Lietuvių Bendruomenės Metrastį. Jo redagavimas pavestas Vl. Butkienei.

Lietuviškos spaudos platinimas pavestas V. Procutai.

N.Z.L.B.Krašto Valdybos Kasos Stovis 1951.12.23.

Pajamos:		Išlaidos:	
Ist. ir nario mok. ir aukos biul.	£93/7/6/	Rašomoji masinėle	£21/15/1/
Tautos Fondui	£38/6/9/	Rotatorius	£22/7/6/
Aukos Liet. Gimnazijai	£3/16/-/	Biul. nrl. išsp. sp.	£11/5/6/
viso: £135/10/3/		Poperiui segti mašin.	£1/18/6/
		Rašomosios priemonės,	
		matricos ir pop. rotat.	£11/8/5/
		Pašto išlaidos	£8/6/8/
		Išsiusta Tautos Fond.	£36/-/-/
		viso: £113/1/8/	

Dunedin, 1951 m. gruodžio mėn. 29 d.

Revizijos Aktas

Revizijos K-jā, susidedanti iš: pirm. P. Ramutėno ir narių J. Mačiulaičio ir H. Žilinsko, patikrino N.Z. Lietuvių Bendruomenės kasos stovį ir rado: 1. nuo Bendruomenės įsikūrimo dienos t.y. 1949. rugpjūčio mėn. 1 d. iki revizijos dienai viso pajamų, susidedančių iš: įstejamojo ir nario mokesčių, aukų Tautos Fondui bei kt. smulkių aukų, pajamomis, kasos knygoje žymisi £135/10/3/

2. Per tą patį laikotarpį padaryta išlaidų- £113/1/8/, saldo revizijos dieną grynais pinigais £22/8/7/, kas atitinka knygos įrašams. Stambesnes išlaidas sudarė pirkimas rašomosios masinės ir rotatoriaus ir persiusta T. Fondui £38/6/9/. Visas kitas išlaidas sudarė pirkimas rašomų priemonių, paštas ir kitos smulkios išlaidos.

3. Visos išlaidos pagrįstos pateisinamais dokumentais. Sąskaitose įrašytos

sumos atatinka kasos knygai.

Buv.kasininkui p.M.Pakalniškiui už gera, ir tvarkingą, kasos knygos vedimą, komisija reiškia padėką.

pas.P.Ramutėnas (pirm) ir nariai J.Maciulaitis, H.Zilinskas

- P.P. Marija Gaidienė su Simonu Baltiejum, Herta Galeivaite su Petru Ramutėnu, Halina Petrauskaite su Stasiu Jurkėnu, Valda Stakle su Eduardu Serėnu, sukūrusius šeimas nuoširdžiai sveikiname.

- Seimyninės laimės taip pat linkime p. Halinai Rantėnaitei ir p.p. Rokui Ciurlioniui ir Jonui Sakalauskui.

N.Z.Lietuviškosios Kolonijos Padidėjimas

Inž.J.Peciulaičio pastangomis į N.Zelandiją atvyko p.p.Elena ir Česlovas Liutikai su dukra Natalija ir sūnum Jurgiu. Mokytojas-agr. Liutikas, šalia prof. darbo Lietuvoje pasireiškė kaip žymus visuomenininkas, o Austrijoje vadovavo L.T.B. Ponių Liutikų seimai linkdami sėkmės pirmuosiuose žingsniuose N.Zelandijoje, maloniai kviečiame aktyviai prisijungti į mūsų bendruomenės gyvenimą. P.p.Liutikai apsigyveno p.p.Peciulaičiu name. Taip pat maloniai sveikiname atvykusius į N.Zelandiją p.p.Majiną ir Antan Alėkną su sūnum Alfredu, Marija Gaidienė su dukra Rūta ir p.Ema Neimanaitė su dukra Helena, linkdami sėkmės naujakurystės dienose.

- P.p. Ciurlionius, susilaukusius dukters, maloniai sveikiname.

N.Z.B.B. Adresų Papildymas bei Pakeitimas

G.Balčiūnas, 92 Rongotai Tce, Wellington.
K.Beržinskienė, 2 Emmett St. Newtown, Wellington.
Juozas Brinius, 33 Alfred St. Onehunga- Auckland.
Vladas Grigaliūnas, Park Avenue, Mangere- Auckland
Br. Grinskis 14 Evelyn St. Auckland C.3.
C.Liutikas ir J.Peciulaitis, 32 King St. Grey Lynn- Auckland
Petraškiene, 47 Malborough St. Mt. Eden- Auckland, kaip naujai atvykusius sveikiname.

Vilius Reinartas, 24 Grafton Rd. Auckland

Adolfas Senkus

S.Baltiejus, 287 Willis St. Wellington

R.Ciurlionis, P.Narusevičius ir J.Riauba ir H.Zilinskas, 44 Tiber St. Island Bay, Wellington.

J.Maciulaitis, A.Martinkus ir E.Serenas, 77 Taranaki St. Wellington.

V.Montvilas, J.Polenskis ir K.Razma Gracefield Camp, Lower Hutt.

T.Alminauskas, Salvation Army Hostel, 37 Vivian St. Wellington.

A.Miliauskaite, Karitane Hospital, Wellington

A.Orentaitė, 38 Elice Ave, Wellington

O. Rantėniene 23 Austin St. Wellington

G.Rinkeviciene, Karitane Hospital, Wellington.

P.Simkus, 23 Mantel St. Seatown, Wgt.

-12-

P.Ramutėnas, 2 Emmett St. Newtown, Wgt.
 Prūsas 58 Hansons Lane, Gov.Hostel, Up.Riccarton, Christchurch
 Janikavičius, Boys.High School, Feilding, Palmerston North.
 A.Malskaitis, 20 Kowhai St. Castlecliff, Wanganui. (Nuosavas namas)
 A.Atkočaitis, 7 Torrens Tce. Wellington.
 M.Pakalniškis, 8 Hereford St. Palmerston North.
 A.Paukstys, 26 Eleventh Avenue, Tauranga.
 K.Svilainis, 679 Cumberland St. Dunedin (nuosavas namas)

Iki 1951.12.123.nario mok. gauta iš: Simkaus 20 šil. Petrėno 30 šil. Žiginsk-
 ko 24/6 šil. Cibulskio 14/6. Malskaicio 14/- Butkaus 8/-, Procutos 40 šil.
 Pakalniskio 16/-. Tautos Fondui: Kontvainio £1. Simkus 10/-, Petrėnas 10/-,
 Svilainis 5/-, Gaigalas 10/-,

Po 1952.12.23. nario mok. gauta iš: J.Polenskie 6/-, sumokėta iki 52.6.1.
 Ramutėno 12/-, sumok. iki 52.1.1.H.Žilinsko £1, sumok.iki 52.9.1.Vyčiaus £2.
 Tautos Fondui iš: V.Vyčiaus £5. (Malonu pažymėti, kad p.Vyčius jau antra
 kartą, paaukoja T.F. po £5.), Procutos £17/7/6. Grinskie 10/-.

Tėvu Dėmežiui. Iš P.L.B.Vokietijos Krašto Valdybos Leidyklos gavome
 20 egz. A.Giedriaus "Tėvų Pėsakos". Kaina 12/-. Knyga, kaip rinkinys lie-
 tuviškų liaudies pasakų, yra labai vertinga dovana mūsų jaunimui. Ji gra-
 žiai iliustruota ir irišta. Prašome ger.tėvus šią dovaną padaryti savo
 vaikams. Knyga gaunama per V.Procuta 850 King St.Dunedin, nusiunčiant jam
 ir 4 pensus knygos persiuntimui.

Naujuju Metu sutikimas Dunedine. Dunedine buvo suruoštas ten gyvenančių
 ir iš Wellington bei Clifden atvykusių lietuvių Naujuju Metu sutikimas
 p.p.Svilainių name. Jo metu, p.H.Žilinsko pasiūlymu, buvo suaukota
 £7/-/6/Vokietijoje tebegyvenantiems ligonims tautiečiams. Surinktus pi-
 nigus p.Ramutėnas apsiėmė persiusti P.L.B.Vpkietijos Krašto Valdybai.
 N.Metu sutikimas praėjo pakilioje nuotaikoje.

-P.Cibulskis rašė, kad ir Aucklande gyv.lietuviai ruošėsi bendram N.Metu
 sutikimui.

Šėštadienio Mokykla Aucklande. Ten gyv.lietuviai ruošiasi ikurti Šėsta-
 dienio liet.mokyklą. Ši kilnų pasiryžimą nuoširdžiai sveikiname linkėdami
 ištvėrėms jam įvykdyti.

- Tarpe visų Aucklande gyvenančių tautybių katalikų, Aucklando lietuviai
 su lietuviška bažnytine vėliava dalyvavo Fatimos Dievo Motinos minėjimo pro-
 cesijoje. Nors vėliavos išigijimas, rašo, jiems labai brangiai kainavo, bet,
 sako, buvo labai malonu išgirsti kun.vienuolio lūpomis pamokslo metu: "...kie-
 viena tauta turi Marijos Šventoves, k.a. lenkai-Censtachava, lietuviai-
 Vilniu". Apie tai rašė ir N.Z.Katalikų laikrastis.

- Dunedino liet.kolonija rimtai ruošiasi Vasario 16 minėjimui.

BRANGŪS TAUTIECIAI, TINKAMAI PAMINĖKIME NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO ŠVENTE,
 Dr.BASANAVICIAU: MIRTIES SUKAKTĮ IR DUOSNIAI AUKOKOME LIETUVOS IŠLAISVINIMUI,